

AHVENANMAAN MAAKUNTALAKI

1 Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksymät maakuntalait

1. *Landskapslag om ändring av landskapslagen om Fordonsmyndigheten* (Maakuntalaki Fordonsmyndigheten-nimisestä viranomaisesta annetun maakuntalain muuttamisesta)¹
2. *Landskapslag om ändring av landskapslagen om körkort* (Maakuntalaki ajokorteista annetun maakuntalain muuttamisesta)
3. *Landskapslag om ändring av landskapslagen om besiktning och registrering av fordon* (Maakuntalaki ajoneuvojen katsastuksesta ja rekisteröinnistä annetun maakuntalain muuttamisesta)

2 Tasavallan presidentin veto-oikeus

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991), jäljempänä *itsehallintolaki*, 19 §:n 2 momentin mukaan tasavallan presidentti voi, kun korkeimman oikeuden lausunto on hankittu, määrätä maakuntalain raukeamaan kokonaan tai osittain, jos hän katsoo maakuntapäivien ylittäneen lainsäädäntövaltansa tai maakuntalain koskevan valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Presidentin on tehtävä päätöksensä neljän kuukauden kuluessa siitä, kun maakuntapäivien päätös annettiin oikeusministeriölle tiedoksi.

Muistion 1 kohdassa mainitut maakuntalait ovat saapuneet oikeusministeriöön 13.2.2025.

3 Ahvenanmaan valtuuskunnan ja Korkeimman oikeuden lausunnot

Itsehallintolain 19 §:n 1 momentin mukaan Ahvenanmaan valtuuskunta antaa oikeusministeriölle lausunnon maakuntalain hyväksymispäätöksestä ennen päätöksen esittelemistä tasavallan presidentille.

Itsehallintolain 36 §:n 2 momentin mukaan Ahvenanmaan valtuuskunnan virkakieli on ruotsi.

Ahvenanmaan valtuuskunta on antanut 2.4.2025 päivätyn lausunnon muistiossa mainituista maakuntalaeista.

Muistiossa mainittujen maakuntalakien tarkoituksena on tehdä muutoksia, jotka koskevat lähinnä Fordonsmyndigheten-nimisen viranomaisen maksuja ja sähköisen

---

¹ VN/5594/2025

ilmoitustaulun käyttöönottoa, ajokorttirekisteriin talletettavia tietoja sekä ajoneuvojen tarkastusta.

Lausunnossaan (Nr 14/25) Ahvenanmaan valtuuskunta on itsehallintolain säännökset huomioon ottaen katsonut, ettei maakuntalakien voimaantulolle ole estettä lukuun ottamatta muistion 1 kohdan luettelon 2 kohdassa mainitun maakuntalain 66a §:n h kohtaa. Virheellinen säännös ei vaikuta maakuntalakeihin muutoin, joten maakuntalait voivat valtuuskunnan mukaan muilta osin tulla voimaan.

Ahvenanmaan valtuuskunta viittaa lausunnossaan perustuslain 10 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu, ja henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Muistion 1 kohdan 2 kohdassa mainitun maakuntalain 66a §:n h kohdan mukaan Fordonsmyndigheten-niminen viranomainen voisi tallentaa biometrisiä tietoja ja/tai digitaalisia sormenjälkiä maakunnan hallituksen päätöksen mukaan. Valtuuskunta huomauttaa, että perustuslakivaliokunnan mukaan biometriset tunnistetiedot ovat monin tavoin rinnastettavissa arkaluonteisiin tietoihin. Arkaluonteisten tietojen käsittelyn salliminen koskee yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (ks. esim. PeVL 33/2022 vp, kappale 7). Valiokunta on tämän vuoksi kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (PeVL 14/2018 vp, s. 5–6). Ahvenanmaan valtuuskunta toteaa, että Fordonsmyndigheten-nimisen viranomaisen oikeus biometristen tunnistetietojen tallentamiseen perustuisi maakunnan hallituksen päätökseen. Koska Fordonsmyndigheten-nimisen viranomaisen oikeus käsitellä näitä arkaluonteisia tietoja ei perustu täsmällisiin ja tarkkarajaisiin säännöksiin, Ahvenanmaan valtuuskunta katsoo, että 66 a §:n h kohta muodostaa toimivallan ylityksen.

Oikeusministeriö pyysi 15.4.2025 lausuntoa korkeimmalta oikeudelta muistiossa mainituista maakuntalaeista. Itsehallintolain 36 §:n 2 momentin mukaan korkeimman oikeuden itsehallintolaissa tarkoitetut lausunnot on laadittava ruotsin kielellä.

Korkein oikeus on 6.5.2025 antamassaan lausunnossa (KKO-HD/441/2025) katsonut, yhtyen Ahvenanmaan valtuuskunnan perusteluihin, että muistion 1 kohdan 2 kohdassa mainitun maakuntalain 66a §:n h kohdan säännös muodostaa toimivallan ylityksen. Korkein oikeus toteaa, että ajoneuvoviranomaisen oikeus tallentaa biometrisiä tietoja ajokorttirekisteriin perustuu maakuntalaissa maakunnan hallituksen yksilöimättömään päätökseen. Oikeus käsitellä kyseisiä arkaluonteisia tietoja ei siten perustu täsmälliseen ja tarkkarajaiseen, laintasoiseen sääntelyyn, mikä on ongelmallista perustuslain 10 §:n 1 momentin sekä sen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa koskevan perustuslakivaliokunnan käytännön tulkinnan kannalta. Edellä mainituilla perusteilla korkein oikeus katsoo, että maakuntalain 66a §:n h kohta on toimivallan ylitys ja se on määrättävä raukeamaan.

Korkein oikeus katsoo, että tarkastellut maakuntalait kuuluvat muilta osin maakunnan toimivaltaan eikä maakuntalakien voimaantulolle muilta osin liene estettä.

4 Esitys

Esitetään, että tasavallan presidentti päättää Ahvenanmaan valtuuskunnan ja korkeimman oikeuden esittämillä perusteilla määrätä muistion luettelon 2 kohdassa tarkoitetun maakuntalain raukeamaan 66a §:n h kohdan osalta, ja muilta osin päättää olla käyttämättä veto-oikeuttaan maakuntalakeihin.